

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

»ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК« излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду »Краљев трг« до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механичарима из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командири полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви »Полицијског Гласника« не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

О ТРАГОВИМА

(НАСТАВАК)

Остаје нам само још да проговоримо коју о разлици између отиска и отиска. Отисци обично постају у земљи, блату, иловачи, снегу итд. и њих ћемо наћи у већој мери. Друга је ствар с отисцима. Редак је то случај, да се на земљи нађе каква супстанција, у коју човек стане, тако табане обоји, па онда по тлу или предметима отиске оставља. Такви отисци најчешће постају, кад се при извршењу убиства итд. начини локва крви, у коју учинилац стане, или кад на поду неке просторије буде каква незатворен суд с обојеном течношћу, коју учинилац у помрчини не види, па претури, (то се обично дешава при покрајама у подрумима).

За проучавање и оцену са обе се ове врсте трага подједнако поступа, само што при њихном очувању има разлике: отисак се мора одвојити од целине и дотични комад понети уза се. Ја не могу замислити ни један случај, да је то немогућно или с особитим тешкоћама скопчано. Ка што је већ поменуто, отисци се налазе на поду и другим равним предметима; дакле обоје се могу узети уза се или делимично или са свим.

На пољу нећете на земљи ни наћи отисака од стопала, а кад би то и био случај, њима се не би могли ни мало користити, пошто би на рапавом и неравном земљишту били непотпуни. Па ипак могло би се лако десити, да злочинац са свим случајно с бојадисаном ногом стане на каква гладак и раван камен или на урављену иловачу. У таквим случајевима ваљало би камен извадити и земљу ископати. Али то је немогућно, пошто би се површина суве иловаче, коју би нпр. хтели да лопатом издигнемо, распала; међу тим, у таквим случајевима иловача не може бити влажна и мека, пошто онда на њој не би био отисак, већ утисак. У таквој прилици остаје нам само да се на оном месту, где се отисак налази, створи чврста кора, која се неће тако олако сломити и распрштати. То ћемо, пак, створити, кад на траг — стопу — и његову околину накапљемо или столарског туткала или течног стакла, »васергласа« (а то се може добити готово у свакој бакалници), па то врло меком четкицом или у недостатку ње лаком лоптицом памучне вате размажемо. Наравно да тада ваља увек обратити пажњу, да се боја на отиску неће растворити у туткалу или течном стаклу. Ако би то могло да буде, онда течности не смео четкицом размазивати, но просто чекати, да се уније. Кад смо то урадили и пошто је површина отврдула, онда можемо, заронивши подубље ашов, дотични део иловаче издићи и узети. Наравно, кад се тако већи грумен извади, да га треба ножем дотле крунити, док не остане само горња, чврста кора, коју је за тим лакше са собом понети.

Ваља имати на уму, да течна стакла, кад њиме утврђујемо површину иловаче, може после извесног времена да нам оштети траг. На име натрон или кали, који се налази у течном стаклу, избије у облику врло финих, белих кристала, тако да иловача изгледа као да ју је попало иње. Више пута дешава се, да се тим кристалисањем натрона издигне горња фина кора иловаче и отпадне, те тако се траг изгуби. Према томе траг треба, чим га кући донесемо, добро фотографисати, да би се за сваки случај очувао. Последње средство мора се употребити и на лицу места, кад би отисак било немогућно извадити и понети са собом, нпр. кад би се он налазио на каквој стени.

В. Постанак трага.

1. Кретање

Сваки траг остаје посматрачу неразумљив производ, ако се не познају фактори, из којих је он постао. Постанак сваког трага резултат је кретања. Не би имало никакве практичне вредности говорити о траговима, који су постали у стојању, пошто стојање увек дође после идења или трчања или је овима претходило. Мучно да ће се икад десити, да је когод дошао негде на коњу или колима, сишао на земљу, опет се на дотични начин попео и удалио, не учинивши ништа више осем што је траг произвео; па чак и у том случају то не би био прави траг од стојања, пошто би оно дизање ноге у стремени или у кола био покрет, који одговара идењу. Прави траг од стојања постао би само тада, кад би два лица узела једног човека и спустила га управно нпр. на иловачу и опет га одакле управно подигла.

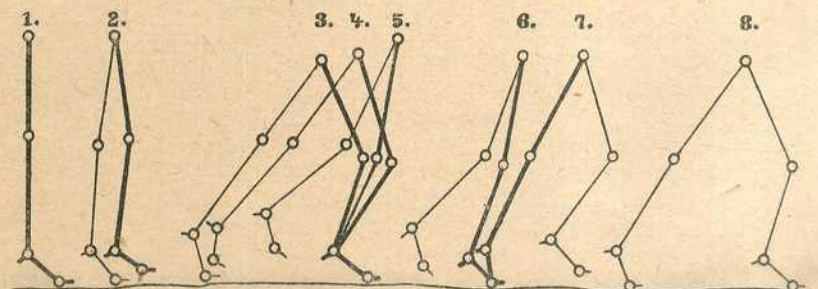
Сви други трагови постају услед кретања, идења, трчања, скакања. С тога сматрам за потребно, да на ово бацим један поглед, и у томе ослањам се на шему у др. Л. Ландоа-овој »Физиологији Човека,« који се опет, као и сви физиолози, који су се тим питањем бавили, служио радовима браће В. и Е. Вебера. Ови су најпре описали механику идења.

а) Идење

Слика, што је овде доносимо, представља нам шему двеју ногу. Дебље црте означају ногу која је коракнула унапред, а танке ногу, која је заостала. Они мали прстени, кад их гледамо озго на ниже, значе: кук, колена, чланак и зглавак великог прста; ногу, која је искорачила назваћемо А, заосталу Н.

Момент 1. Положај одмарања. Обе ноге кад се гледају са стране, покривају једна другу, тежиште тела пролази у свом продужењу између обе ноге.

Момент 2. Хоћемо ли да тело покренемо на ход, пре свега морамо променити равнотежу и тежину тела пренети на ногу Н. То чинимо лаким нагибом тела у страну на ногу Н и то има два циља: нога А има да учини покрет унапред и с тога се мора ослободити терета, а за тим нога Н има да за један тренутак одржи цео терет тела, дакле сад тежиште неће пролазити између обеју ногу, већ кроз средину ноге Н. Кад смо то учинили, онда тежина целог тела дође у правцу хода, дакле

тело и ноге нагну се унапред и ми се тад спремамо да учинимо први корак. За ово у првом почетку не би било потребно прегинање колена А, кад би цеваница и стопала остали у правом углу, тј. у оном углу, у ком су за време стојања једно према другом били. Али од тога би имали двојаку штету: једну што би се мишићи, који би морали стопалу преносити у том

положају, и сувише напрезали и уморили, друго што би тиме тело одмах изгубило потпомагање ноге А, чиме би се балансирање веома отежавало.

Према томе тежи се да се стопала А што је могуће дуже употребљава, тако да се она не подиже са земље на једнапут, већ по потреби, тј. најпре пета, за тим пупчасти део табана, и најзад прсти. Тиме се чланак развуче (угао цеванице и стопале постане тупљи), услед тога цела нога (кукови до врха прстију) знатно се издужи, и према томе врх стопале А напшао би у кретању препреку у земљи и он би се у њу морао тако рећи зарити. Да би се то избегло, мора се онолико, за колико се чланак развукао, некако одузети, а то је могуће само у колону, те тако се колону пресавија.

Момент 3. Сад се нога А избаци напред, врх стопале спусти се на земљу и колону пресавије, тако да оно у том моменту у току идења чини сразмерно најшиљастии угао. У исти мах издигне се стопала Н са земље и нога Н потпуно се исправи. Све то тако мора се збивати према конструкцији човечјег тела. Је ли нога А избачена унапред, онда се мора и горњи део тела у напред нагнути, јер би то била механичка противност, кад би се тело нагнуло у правцу, у ком неће бити кретања. Тежина тела мора баш потпомагати кретање у напред. Је ли, пак, тело нагнуто у напред, онда је према положају карлице удаљење од бока А до подножја, које стопала А додирује, мање, него удаљење од бока Н, до подножја, на коме је стопала Н. Али пошто су обе ноге једне дужине а испружена нога Н као „права линија“ представља најкраћу везу између обе крајње тачке, то нога А мора у неколико учинити обилазак и с помоћу преломљене линије, тј. с прегибом колена, заузети свој положај. Али тај прегиб колена био би за дуже време за ногу А уморан, те с тога га мора одмах друга нога кориговати: нога Н продужи се исправљањем стопале од земље, после чега се она одмах подиже и омогућава, да се испружи нога А.

Момент 4 није у ствари ништа друго но оно што и прешаши. Чланак Н развуче се и стопала са земље одигне. Да би се места за то добило, мора се колону ноге А напред избацити, али се одмах опружи.

Момент 5. Сад настаје за Н онај тренутак, у коме мора чинити оно, што је пре (момент 2) морала А да чини, на име: у колону се пресавити и то из истих разлога. Нога А опружа се сад толико, да колону у простору стукне у назад.

Момент 6. Обе ноге су се једна другој приближиле, А је јако у напред нагнута и готово опружена, Н у покрету.

Момент 7. А је сасвим опружена а Н је у колону најшиљастии угао достигла. Сад има А да се напред нагне, Н да се опружи и земље дотакне, а у

Моменту 8. опет је постигнут момент 3.; А постаје Н а Н постаје А. Кретање се понавља од почетка.

(Наставиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Суђење код општинских судова по грађ. парницама

а., тужба.

Суду општине пожешке

Из моје бакалске радње, дао сам Јелени раздвојено живеој жени Милосава Марковића, абације, на рачун еспапа, у вредности 58 динара, као што овај рачун који подносим гласи. Њено задужење било је у месецу мају ове године, када је свога мужа Милосава напустила и са њиме одвојено живела. Сада је се к њему натраг вратила, на продужење брачног живота. Када сам јој рачун на исплату поднео, она ме је, са дана на дан, ометала, да ће ми исти исплатити, па то ни до сада није учинила.

Зато сам принуђен ову наплату судским путем тражити. И с тога, тужим суду њеног мужа Милосава Марковића, абацију и Јелену која је задужење учинила, са молбом, да их суд осуди, да ми солидарно плате дужну суму, да ми накнаде плаћену таксу и на име трошка и дангубе 10 динара.

За доказ подносим главну заклетву, коју нудим Јелени, која је задужење учинила, и враћену је примам.

Основ тужбе дуг од еспапа.

Вредност тражбине 58 динара.

Доказ главна заклетва.

20. новембра 1898. год.

Пожега.

Милош Јовановић
бакалин.

Бр. 2753. Одредити рочиште, на које позвати тужиоца и туженог Милосава и жену му Јелену, када ће се овај спор извидети и пресудити.

б., белешка.

Рађено у суду општине пожешке, 15. децембра 1898. године у Пожези.

по спору

Милоша Јовановића, бакалина оvd.

противу

Милосава Марковића, абације оvd. и жене му Јелене.
Због дуга од еспапа.

Судили су судије:

М. Тасић

С. Недић

К. Спасић

Бележио писар

Н. Мирковић

На рочишту су обе парничне стране.

На понуду суда нису се могли поравнати.

Тужилац оста при тужби, с тим, да је Милосав овај дуг дужан за своју жену платити, јер је њен законити заштитник. Тражи осуду и на име трошка 20 динара.

Тужени Милосав рече: Моја жена Јелена, задужила је се без мога одобрења, у оно време, када ме је својевољно и без икаквог даног јој повода од моје стране напустила. Њено задужење за мене не вреди, и ја га нисам дужан платити. Ни сада када је се вратила мени на продужење брачног живота, никакве дугове без мога одобрења не сме чинити, и ако их учини ја сам према свакоме неодговоран. Не пристајем да тај дуг платим и молим суд да тужиоца од овог противузаконитог потраживања одбије. Дангубе тражим 10 динара.

Тужена Јелена рече: Истина је, да сам се по томе рачуну тужиоцу задужила ту суму коју тражи. То сам учинила кад сам од мога мужа одвојено живела. Била сам му дужна и више, но сам му како кад враћала. Задуживала сам се на моју зараду, од које сам живела, и да сам и даље одвојено од мужа остала, ја би му и тај заостали рачун платила. Овако сада, кад мој муж не пристаје да то плати, ја немам могућности да то учиним.

Судски разлози:

Удата жена за време мужевљева живота, сматра се као малолетна, и она без одобрења мужевљева не може ништа самостално на своју руку радити, па следствено, да не може ни дугове правити — § 920. грађ. закона. Према чему је тражење тужиоцево у овом случају противузаконито и он се има од истог одбити. За то суд општ. пожешке на основу § 6. и 13. грађ. суд. поступка

Пресуђује:

Да се тужилац од свога тражења као неумесног одбије и да плати туженом на име дангубе пет динара.

Пресуда саопштена парничарима јавно у суду истог дана. Од суда општине пожешке, 15. децембра 1898. године, СБр. 2982 у Пожези.

Потпис писара.

Потпис кметова.

НВ. Заведи белешку и пресуђење у протокол суђења.

Задатак. Општински писари! је ли правилно и на закону основана ова пресуда?

ДЕЦА ПРОСЈАЦИ

(СВРШЕТАК)

Све су то питања, која се једно за другим, брзо и навалице, намећу свакоме, који о тој деци мисли, или боље рећи, који о њима буде мислио.

Можда ће неко рећи, па то су деца без оца, а мајка им слаба и измучена лежи код куће, док њих глад и невоља гони у прошњу, да би исхранили и себе и своју болесну матер...

Али то није. Тако то само изгледа. Она су далеко несрећнија, њихова судбина је куд и камо немилосрднија!

Она су и исто доба и средство и предмет срамне трговине, коју је измислила леност, грамзљивост и поквареност оних, којима су та деца услед зле своје судбине дата на чување.

Та деца немају ни оца ни мајке; она и не знају шта је то мати! То су или деца, која су у својим првим данима остала без оца и мајке, па предата баби, стрини или тетци на чување, или су то деца незаконитога брака, коју су њихови грешни родитељи морали да забораве, а узели их к себи људи без срца, да њима тргују...

Мислите тога нема? Не верујете у то?! Зар не постоји и дан дањи на срамоту европске цивилизације у целој свету трговина са просјацима? Зар је реткост продаја невиности младих девојака блесастој богаштини, коју опет људи врше? Па, најзад, зар сам закон не признаје ординарну трговину људским месом? Шта су проститутске радње?!...

Зар та деца-просјаци да имају оца, зар матер да имају, зар би она ишла гола и боса, јадна и прљава, по киши и блату, снегу и мењави, па ма каква била невоља и беда, у коју су им родитељи запали! Зар би могла мати из дана у дан да их гони на калдрму голе и босе, и да буде равнодушна, кад се они позно у ноћ врате са калдрме у кућу промрзли од зиме! Зар може мати да буде толико неосетљива према болу своје нејачи? Зар мати!

Али та деца немају матер. Њих на калдрму не избацује мајчина рука. Ту децу гоне тамо голе и босе у благо и снег они, који њима тргују. Они их нарочито јуре на улицу тако јадне, тако голе и босе, јер то захтева „принцип“ њихове трговине. Њима је стало само до тога да та деца испросе који грош више, а то ће постићи, само ако изазову сажалење код света. И тешко тој деци, ако свет буде немилостив!...

Па шта бива од те деце?... Она пропадају, јер су ту сви услови за то.

Зар нисмо се смели надати, да ће се у те деце, која своје најраније детињство проводе у блату и на калдрми развити душа и облагородити срце! Зар та деца могу постати ваљани грађани и корисни чланови друштва, кад у доба, које је најподесније за васпитавање и облагорођавање она не знају ни за кућу ни за Бога, ни за лепе речи и милостив поглед?

Та деца живе од данас до сутра хранећи се само — злим! Она не могу да буду равнодушна према свему што се збива са њима и око њих. Зар она не виде, да цео свет иде обучен и утопљен, док се она батргају по снегу гола и боса, гладна и уморна, док опет тај свет није никад гладан! Зар се у те деце неће да развије завист? Зар она не почињу и сувише рано да мрзе свет? И зар то није доста, па доцније, кад им ојача и тело и мржња, да се свете?

Та иста деца постаће људи, који неће просити али неће ни радити, јер на то нису навикнути. Научени да добијају новац, они ће га отимати, кад им се не буде давао.

Друштво треба да се брани пре, него што буде нападнуто. Оно не сме допустити да се зло развије. Оно не треба равнодушно да гледа, како пред његовим очима расте, развија се и постаје злочинац! Далеко је боље спасавати их, него се од њих доцније бранити...

Ми се на првоме месту обраћамо полицији београдској. Она је дужна да прва обрати пажњу на ту децу. Али исто тако знамо, да она није у стању то сама да учини. Она нема средстава за то!

У Београду постоји Дом за сиротну и напуштену децу. Ми се обраћамо људима у управи тога Дома. Они треба да помогну полицији — треба да приме ту децу.

Полиција има и дужност и право, да ту нејаку децу, која просе за туђ рачун, отргне из руку ординарних шпекуланата, и да их преда Дому за сиротне и напуштене.

Не треба сметнути с ума, не сме се заборавити, да ће та иста деца, која гмижу по тротоарима београдским просјачећи, ако се не спасу, једнога дана бити људи, који неће као сада кроз плач молити за милостињу, него ће отимати и новац и живот — они ће смело, свирепо, варварски загазити у злочин. А тада тешко и нама и њима...

УВИЦА

АЛБЕРТИНЕ РЕНУФОВЕ

(с ФРАНЦУСКОГ)

(НАСТАВАК)

Сутра дан, како сване, оде своје старешини, да му преда извештај о последњим догађајима, које пропрати и својим примедбама. Старешина га саслуша с великом пажњом, јер је имао јаког поверења у њему. Па зато кад комисар заиште отпует на неколико дана, да би се искључно испитивањем последњег злочинства занимао, врло му радо жељу испуни с примедбом да само јави коме од својих другова, како би се скинуо печат са собе где је Албертина лежала и како би се све наредило што је за њен погреб од потребе.

Комисар одмах оде једном од својих другова, исприча му целу ствар, замоли га да опет прегледи место, како се и најмања околност не би заборавила или занемарила; па онда оде дома; мало се преруши у лицу, натуче шешир на очи, подигне огрлицу од горње хаљине, и упути се право гостионици где је боравио Исидор. Путем је непрестано размишљавао, али за сад придржавајући се само логике. Разлози били су му ови: »Код сваког злочинца пробуђује се због учињеног злочинства нека узбуњујућа али врло природна радозналост. Ако живи у малом месту, и у кругу људи који њега и жртву познају, то га управо та радозналост и издаје. У осталом или разбирао или не о учињеном делу, треба да је врло вешт па да или не ћути одвише, или да не распитује врло много. Он не ваља да се показује ни одвећ радознао, ни са свим равнодушан. Врло често издаје га сама жеља да уклони од себе сваку и најмању сумњу. Јер у таквим случајевима или хоће да говори о ситницама, које други ни на ум не узима, или не зна ни толико колико би требало. У свим овим околностима врло се лако указује прилика да се по нешто особито на њему опазе и тако зависи од разборитости лица која га окружавају, па да сумња заиста на њега падне. Али у великој вароши, нарочито у Паризу, није тако. Убица није морао живети близу жртве. Већина не зна ни да ли је он њу познавао. Он може да ништа не говори, а да се то његово ћутање не разуме криво. Речју: свака му је смотреност излишна. Ако је разуман, треба само оно да ради, што је и пре чинио. Но при свем том тешио се Гестрал, неко особито чувство гони га да се приближи месту где је учињено злочинство, јер то његова безбедност иште. И ако нема никакве сумње на њему, опет он хоће да се сам собом увери да је све свршено: тако жели он видети како ће се заковати сандук, убрисати крв и на послетку земљом претрпати жртва његова свирепства. Е, онда је тек миран, онда је душом дахнуо. Онда само мисли да је изван сваког домаћаја.«

На овакве мисли зликовца рачунао је Гестрал. Па зато је с намером још прошли дан назначио време укопа, како би се што већа гомила људи могла пред гостионицом скупити. Сам није хтео да се у гостионици покаже у комисарској униформи него се преруши и умеша у гомилу. Желео је да слуша шта ће се говорити, и добро да мотри, тврдо се надајући да ће или каква непредвиђена околност, или срећан случај или на послетку његова урођена разборитост показати му убицу у овој маси. Кад је дошао, множина је била велика, и сваки је по својој памети нагађао. На прозорима, и на улици били су становници гостионице, а много и остале светине. — Неко рече да је љубавник убио своју драгу зато, што се загледала у другог. —

— Али тај други, био је њен муж; а љубоморност се не може простирати на мужа, прихвати опет други из гомиле.

— А — Има чудних људи! — дода први.

— Онда би ваљало да је убио мужа, викне један ученик.

— Али ја сам чуо да је баш муж убио своју жену.

— Г. Исидор убио своју жену! викне срдито газдарица гостионице! А, та то не може бити, он је био тако миран и уредан; код мене је становао више од шест година; он је толико љубио своју жену, да је сад чисто сишао с ума од жалости. Не, ни на који начин, пре ће то бити какав старкеља, за кога она није хтела да пође.

— Мужа је поштедео зато да се мисли, да је он њу убио, заврше други.

— За цело, дода газдарица.

Гестралу није ни једна реч измакла. Овај разговор слагао се са његовим мишљењем и разборитост гомиле одговарала је његовом умовању. Но сад се породило питање да ли је убица био ту? Гестрал је ишао од једне гомиле до друге, али не наиђе ни на какво лице, које би му пажњу на се привукло. Кривац је врло паметно и врло вешто учинио што није хтео да се покаже у првим тренутцима, где се ларма и јака узбуђеност зарад злочинства замеће. Јер би му врло тешко било како ваља претворити се за сажаљење или раздраженост. То је на сваки начин био вешт човек, и Гестрал се обрадује што је у њему нашао достојног противника. Он дочека док је пратња изашла из гостионице и упутила се другом улицом, па се окрене и оде на железницу. Желео је да се што пре нађе у малој вароши у којој је живео Исидор.

Чим тамо приспе, оде старом бележнику, које је своје место продао био Исидору, али га дома не застане. Старац је исти дан из новина дознао за жалостан догађај својега младог пријатеља, па је похитао у његову радионицу.

Тамо опет заузме управу, почне предиковати писарима, испитивати акте и парничаре, давати своје савете, псовати, викати; речју: прене се да ради своје пређашње послове, а заборави са свим на несрећу свога следбеника. Гестрал му се каже и позове га на само, али у место да добије одговор на своја питања, морао је одговарати на питања бележника. — Како је то могућно! Он је врло честит човек! говораше бележник; истина није ми још исплатио чин што сам му продао, али сам ја имао вере у њему. Та то вам је красна душа, господине! Веле, да је убио своју жену као месечњак, али како ће бележник бити месечњак; ко је још то видео?! Па још кажу да је сам себе оптужио! Та то је глупост! Само су прави у стању да сами себе оптуже, а немају право, јер им се може веровати. Неко је други њу убио... Али ког је ђавола ишао у Париз? Да се проводи! Зар бележник има право да остави своју радионицу, па да се проводи. То може чинити онда кад учи права. Ја вам се заклинѐм, господине, да он није крив.

— А да не сумњате на кога другог?

— Ни на кога, верујте!

— Не познајете ли каквог просиоца, који је био одбијен од девојке или од њезине мајке? Збиља, да ли госпођа Сегонта зна за овај догађај?

— Г-ђа Сегонта! Ах! мој Боже, сиротица. Она је горе у својој соби, у постели... Не знам да ли су учинили све што је потребно. Она се...

— Молим вас, г. бележнице, умирите се.

— Та она се нагло разболела од удара, кад је јуче устала од ручка. Не знам да ли су потребне наредбе учињене. Дозволите да звоним. —

— Та шта вам је, да није умрла?

— Наравно, господине. Нисам ли вам казао? Ја сам већ спремио писмо да јавим њеном зету и кћери за тај несрећни случај, кад у један пут добијем новине. Сад је већ све касно. Сиромас Исидор има другог посла. У осталом, г. комисару, ако хоћете да понесете то писмо, оно је отворено, можете га читати. До сто врага, где сам га метнуо?

— Ја вас молим, а у случају потребе и позивам, да будете мало више при себи, и тако по други пут питам вас је ли истина да је г-ђа Сегонта умрла? —

— Јесте?

— А јесте ли ви били њен бележник?

— Јесам, господине!

— Је ли она имала обичај мењати људе којима је новце поверавала?

— Није, цело је њено имање уложено у државну касу.

— Од кад сте ви њен бележник?

— Од како је дошла амо, и овде се станила.

— А је ли у Паризу имала кога, који се бринуо о њеном стању?

— Не знам.

— Где је становала у Паризу?

— У улици Капонској.

— Захваљујем вам. Старајте се о радњи Ренуфовой. Може бити да још није све изгубљено.

Гестрал се врати одмах у Париз, и оде у Капонску улицу. Оно што је тамо дознао није било ни од каквог значаја. Г. Се-

гон живео је, не мешајући се са светом, са својом женом и девојком. По гдекоја лица долазила су да их обиђу и то врло ретко. Вратар није им имена знао. Ова оскудица у извештају у место да сневесели Гестрала, још га већма охрабри. Он је ове мере употребио само да му с те стране буде савест чиста, али у исто време криво би му било да му је тиме ствар постала јаснија. Требало му је дакле тражити истину у самом осећању, које је ваљало да му извештај правац означи. Јер никако није му се чинило да злочинац није ни мало мислио о злочинству и о последицама које су отуд истицале. Па за то и ако није дошао на погреб жртве, као што је с почетка Гестрал мислио, на сваки начин морао је читати новине где се о томе злочинству говорило, и где је стајао назначен и дан кад ће се та ствар пред судом претресати. Јер, ако се комисар није варао о правом узроку, који је убицу на злочинство покренуо, те ако је исти осим просте освете увиђао и другу много страшнију од прве у самом осуђењу Исидоровом, онда га извод таквог суђења само у новинама није могао задовољити. — И по томе мислио је комисар да убица ни на који начин не ће моћи срцу одолети а да не дође у позориште, где ће се у живости развити сав заплет драме, од које је он написао прву страну кривим словима, започевши прву радњу, и означивши свршетак. Ту би се могао тек по својој вољи сладити бледоном оптуженога, оштрином судија, псовком публике, а у исто време могао би се обезбедити савршено, а упропастити свога непријатеља. У случају пак, ако би се лист окренуо, ако би наступиле за њега критичке околности, па ствари не би онај правац узеле, који је замишљао, ако би се случајно изметнула и стала претити каква нова околност, зар не би онда тим пре ваљало да жели убица да буде тамо, као оно играч који целу своју имаовину на коцку меће, па вреба све коцке једну за другом, ма дочекао да види и саму своју пропаст. У судници дакле Гестрал одреди у мислима рочиште убици Албертинином.

Међутим ствар Исидорова већ је била довољно испитана, па је ваљало судити. Одмор је судски престао, а она се некако наша међу првима за решење. Исидор, који је био само 24 сата у затвору почне се храбрити. Ма каква да му је била жалост за Албертином, опет је с њоме тако мало живео, да му се лако било утешити. Његова туга у осталом била је ублажена и страховитим положајем. Лекар, што га је видао, био је врло вешт, па зато се брзо и ослободио предвиђења која је имао првог дана. Осим лекара доходило му је и један од његових старих другова, који је после постао правозаступником. Њему је наш млади бележник поверио своју одбрану на суду. Окружен овим људма, Исидор задобије више уверења о својој невиности. Међутим дело, у које је био уплетен, било је за њега тако неразумљиво да се никако у њему није могао да разбере. То га је до очајања доводило, и он је без престанка питао своје пријатеље: „Али, за име Бога, ко је њу убио?“ Правозаступник је тражио, истина, доказа, али како их није могао наћи, рачунао је на помоћ лекареву, који је већ дао извештај у корист Исидорову, а највише се уздао у своју речитост, за коју мишљаше да јој сада врло леп почетак учини. Гестрал се само смешно, а добро се чувао да што не каже. Он се бојао да приликом претресања ове ствари пред судом каква неразборитост Исидорова не баци на њ сумњу код још непознатог убице. Гледећи лекар где се Гестрал смеши, тешио би младог бележника с речма: Драги болеснице, видећемо да ли се и невиност и знање могу сатрти једним ударом.

(Наставиће се)

ПРИЗНАЊЕ

ПРИПОВЕТКА

Пола Брилла

— Да, поче Жак Марзан, сваки човек, ма који то био, када би се усудио да нам своју савест потпуно открије, морао би изгледати право чудовиште. Људска природа јесте неизмерива и тамна бездна. Нико у свом животу није без какве гадне ствари, и прошлост свакога човека, и оних које ми највише поштујемо, чак и наших пријатеља, има у себи ствари од којих би уздрхтали, када бисмо имали појма о томе. Друштво, наше везе, наше предрасуде, све је лицемерство. Сви ми по-

симо образину и сви смо, више или мање глумци који се труде да сачувају своју спољашност, да створе себи извесно држање, да одиграју једну улогу, и да то иде дотле, да једнога дана образина сросте са лицем, ми станемо сами себи веровати, о себи озбиљно мислити и себе поштовати. Најпоштенији је само најумешнији, најнепоштенији је само најнеумешнији и једина разлика која постоји између њих јесте иста она разлика која је између престапа које друштвени ред и закони казне и престапа који се не казне; најпоштенији човек не чини прве да би чинио само ове друге, а најнепоштенији сасвим обратно.

Грохотан смех прихвати ову чудну мисао. Била је поноћ. Интиман изглед малага салона у коме су се налазили око изврсне вечере сакупљена три млада човека, Жак Марзан, Жан Дарбо и Клод Френеј, са благом светлошћу која је санано падала са штита лампе, изазивао је добро расположење и поверљивост. Сва тројица, расположени добром вечером и мало напити, играли су се парадоксима.

— Вере ми, рече Жан Дарбо, Марзан можда не греш и ми имамо један врло лак начин да оверимо његово излагање. Подражавајмо *Животињама болесним од куге*, исповедимо се сва тројица, и одмах ћемо видети да ли смо одиста чудовишта... Почни, Марзане, учини један искрен излет у своју прошлост, сиђи се у бездне своје савести и скини образину и говори, ми те слушамо.

— Је ли то озбиљно?

— Врло озбиљно. Ми у напред дајемо часну реч да ћемо бити искрени, и рећи истину, целу истину.

— И да ћемо потпуно сачувати тајну, додаде Клод Френеј.

— То се по себи разуме.

Наста ћутање. Набрана чела, оборених очију, Жак Марзан је скупљао своје успомене. Затим се два пута накашља, и оклевајућим гласом отпоче своју исповест.

— Не могу свега да се сетим... Ја имам тридесет година, а у томе добу сви смо ми проживели десет романа... Цела моја прошлост сада ми се јавља као какав магловит сан који у залуд у будном стању човек хоће да обнови, и од кога остаје само неодређен утисак, са осећајем, још неодређенијим, да смо само дуго спавали. Једне ствари само се добро сећам, која је без сумње била међу најозбиљнијима, јер се још није истрла из мога сећања... Ево шта је било. Било ми је тада двадесет и пет година. Једне децембарске ноћи излазио сам из клуба где сам добио сто златника. Било је један час из јутра, упутио сам се у свој стан, полако, и пушећи цигару... Од једном, када сам ишао дуж кеја, заустави ме један плачеван, дрхтав глас: „Уделите, господине...“ То је била девојчица од петнаест до шеснаест година, готово дете, дрхташе у дроњцима, нека остављена девојка по свој прилици, и бачена на париску калдрму на хладноћи од неколико степени испод нуле. Из њених угашених очију вирила је неисказана беда, сузе су текле низ образе које је невоља већ била избраздала. Она је пружала руку... Ја се маших џепова, извадих шаку златника, и пошто сам разгледао рекох јој: „Жао ми је, али немам ситно.“ И продужих пут... Али онај дрхтави и болни глас гонио ме је, и дуго ми остао у памети...

Смејање поново одјекну.

— Је ли то све? упита Жан Дарбо, изненађен... Ти ниси уделио једној просјацињи!... Али то се дешава сваки дан, и мени, и целом свету, и најбогатијима, и најплеменитијима. Не може се уделити свима сиромасима... Иначе су многи од њих прости лажљивци... Нека раде!... Ах то није озбиљно!

— На тебе је ред, рече Жак. Откри сада своју савест.

И по други пут наста ћутање. У даљини, у ноћи која се распрострла, одјекивало је као какав очајан врисак звиждање локомотиве. Кроз отворен прозор улазио је у собу нејасан жамор, ујање Париза које је све више слабило.

— Ох, мој је грех тежи, поче изненада Жан Дарбо... Свршавао сам права и налазио сам се, како се то каже, у врло лажном положају. — Требало је да се женим. Моја вереница није била лепа, ја је нисам ни најмање волео, али ми је доносила двадесет и пет хиљада ливара годишњег дохотка. Ја сам тада био без имања, без положаја, без будућности. Брак, у тим условима, био је за мене спас, и ја се нисам дуго предомисљао. — Пуне три године имао сам љубазницу са којом сам имао и дете. Ја сам је био завео, отргао од њене породице, она је све жртвовала само да би пошла за мном, она ме

је обожавала, оданост њена била је дивна, њена верност потпуно опробана. Ја је нисам мазио. Мој отац који није био богат, са муком ми је слао две стотине динара месечно. Наш заједнички живот није био увек весео; морало се ограничавати, задовољити се гостионицом од двадесет и три суа, ићи што мање у кафану. Па нарочито крај месеца! Ох, ти ђачки крајеви месеца! Ипак се она није никада жалила; највећа јој је забава била недељом и четвртком слушати музику у луксенбуршком парку. Узимала је за два суа столицу у првом реду, и то је, чини ми се, био једини њен расход за лично уживање. Морам признати, пошто треба бити искрен, да ме није много коштала, јер је и она радила, и добијала два динара дневно у једној помодној трговини...

— Па? упита Жак.

— И ја сам тада оставио и њу и дете, да бих се оженио, и од тога доба ништа нисам чуо о њима.

Разговор поново отпоче и оживе између три друга. Нашло се извињења за догађај са Жаном Дарбоом. Марзан је вешто износио олакшавне околности. То је била вечита и банална прича о заведеној девојци, која је постала мајком и била остављена. Да ли је човек из добре куће могао упропастити своју будућност због једне љубазнице, због створења које се срело и онајчешће подигло са улице, и које није одговарало ни његовој породици, ни његовом положају? У осталом такве девојке у напред знају шта их чека; не треба се узнемиравати због њих; један љубазник замени другог, и све се сврши на тај начин.

— На Френеја је сада ред! повика Дарбо. Он мора да је врло велики грешник, то му се познаје по лицу... Дакле, због чега тебе гризе савест?

— Није ништа тако страшно, одговори Клод Френеј. Моја савест не изгледа ми много оптерећена. Али ипак, један пут... То је било када сам почео свој књижевнички живот; живео сам мучно, од позајмица и од племенитости неколико другова. Једнога дана један од њих позајми ми двадесет динара, чиме сам требао сутра дан да платим кирију, јер би ме иначе бацили на улицу, и нашао бих се без крова, у блату, на киши. Тада ми паде нешто на памет: да отидем да се коцкам; да опробам срећу са мојим златником. „Зашто не! мислио сам ја. Толико њих добијају, зашто и ја не бих добио?“ — Када је дошло вече, ја отидох у једну коцкарницу и седох за сто. Чекао сам да банкар три пута одигра, и када сам мислио да је време, ја метнем мој златник. — Банкар баци седмицу, нас је било свега пет, ја сам био изгубио... Тада, не знам како то би, и преко своје воље, нервозним, готово инстинктивним и неодољивим покретом, ја ноктом помакох мој златник... Случај је хтео да ме нико не види. Дадосе ми десет динара, што одмах за тим изгубих.

Настаде ледено ћутање. Марзан и Дарбо живо променише предмет разговора, оставивши Френеја запрепашћена, још отворених уста, немирна погледа.

Седели су још један час. Говорило се о неком осујећеном браку, о некој завади између две породице.

Када дође тренутак да се растају, Клод Френеј осети прируковању са своја два пријатеља да не може више рачунати на њихово поштовање.

С францускога.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

ПРЕВЕО С РУСКОГ

Јефта Угрчић

ДЕО ПРВИ

I.

(НАСТАВАК)

Ова се кућа састојала из самих малих станова и била насељена људима свакојака занимања, — кројачима, браварима, куварицама, некаквим Немцима, девојкама, које су живеле на своју руку, ситнијим чиновништвом и т. д. Само се види, како они што улазе и излазе промичу једно поред другог под обема капијама и кроз оба дворишта. Ту је било три или четири кућна надзорника. Млади је човек био врло задовољан, што се

није сукобио ни с једним од њих, него се непримећен шмукнуо одмах из капије на десно уз степенице. Степенице су биле мрачне и узане, али он је већ све то знао и промотрио, и баш му се то и допадало: у такој помрчини и радознали поглед није био опасан. »Кад се сад овако влашним, шта ли би било тек онда, кад бих нешто одиста приступио *исслу*?...« помисли он и нехотице пењући се на четврти спрат. Овде му препречише пут ислужени војници, носачи, што изношаху намештај из једнога стана. Он је још од пре знао, да је у том одељењу обитавао некакав Немац, чиновник, са својом породицом: »може бити, да се овај Немац сада сели, и можда ће на четвртом спрату, са овим степеницама и на овом ходнику, остати за неко време само бабин стан заузет. То је добро... за сваки случај...« помисли он опет и зазвони на бабином стану. Звонце одјекну потмуло, као да је од лима а не од бакра. У малим становима оваквих кућа, скоро су сва звонца таква. Већ беше заборавио звук овога звонца, и сад, овај особити тон, као да га на нешто подсети и јасно му представи... И он задрхта, нерви му овога пута беху већ и сувише ослабели. Мало за тим врата се полако отшкринуше: домаћица провири кроз отвор, и с очигледним неповерењем погледа на њега, а само су јој се виделе очи, како севају из мрака. Али кад виде, да у ходнику има доста света, ослободи се и сасвим отвори врата. Младић ступи преко прага у мрачно предсобље, преграђено преградом, за којом је била тескобна кујница. Старица је стајала пред њим ћутећи и питајући га гледала. То је била мала, мршава баба од својих шесет година, оштрих и пакосних очију, са малим шиљатим носем и неповезаном главом. Њена отворено-плава, једва проседела коса била је јако намазана помадом. Око њеног танког и дугачког врата, који је личио на кокошију ногу, омоћавао се некакав вунени дроњак, а на плећима, ма да је била врућина, висео је сав рашчупан, пожутео кожни огртач. Старица је сваки час кашљала и стењала. Мора бити, да ју је младић погледао неким особитим погледом, јер и у њеним очима на мах сину опет пређашње неповерење.

— Раскољников, ђак, походио сам вас пре месец дана, похита да каже младић и лако се поклонил, сетивши се, да је потребно показати се мало љубазнијим.

— Сећам се, драги мој, врло се добро сећам, да сте долазили, проговори баба сасвим разговетно. Не скидајући својих радозналих очију с његова лица, као и мало пре, гледала га је испитујући.

— Па ето... видите... и опет, ради истог посла... настави Раскољников, збунивши се мало и чудећи се бабином неповерењу.

»У осталом, можда је она и увек таква, само ја то онда нисам приметно«, помисли он уз непријатно осећање.

Баба поћута мало, као да нешто премисља, за тим се склони, и, показујући на собна врата, рече, пропуштајући госта напред:

— Прођите, драги мој.

Собица, у коју уђоше, са жутим тапетима, цвећем и муслинским завесама на прозорима, била је у овом тренутку јасно обасјана зрацима вечерњег сунца. »И тада ће, може бити, исто овако сијати сунце!...« изненада сину кроз главу Раскољникову, и брзим погледом прелети све по соби, да би могао што боље проучити и запамтити где што стоји, и како је распоређено. Али у соби не беше ничега особитог. Сав намештај, веома стар и од жутога дрвета, састојао се из дивана, са великим наереним дрвеним наслоном, округлога стола пред диваном, столица за тоалету са огледалцем о зиду, неколико столица поред зида и две три јефтине слике у жутим оквирима, на којима беху насликане некакве немачке девојке с тичама на рукама, — то је било све. У куту пред иконицом горело је кандило. Све је било веома чисто: и намештај, и под били су тако углачани, да се све сијало. »Лизаветина посла,« помисли у себи Раскољников. Ни трунчице једне није било могуће наћи у целом стану. »Само у опаких и старих удовица можеш видети оваку чистоћу,« продужавао је он мислити у себи и радознало погледа испод цицане завесе на вратима у други собичак, где је била бабина постеља и орман, и у који он још ни један пут није завирио. Цео бабин стан чиниле су те две собице.

— Шта сте ради? оштро запита баба, улазећи у собу и као и мало пре стаде непосредно преда њ, да би му лакше упињила поглед у очи.

— Донео сам једну залогу, ево је! — И он извуче из џепа стари плоснати сребрни часовник. На полеђини његовој био је изрезан глобус. Ланац је био челичан.

— А, видите, и старој залози је време. Још пре три дана минуо је месец.

— Платићу вам интерес још за месец дана; притрпите се.

— То зависи од моје добре воље, драги мој, хоћу ли се притрпити или вашу ствар одмах продати.

— А хоћете ли ми дати штогод, штогод за овај сахат, Аљона Ивановна?

— Ама ти ми, брате, долазиш све с неким ситницама, што ништа не вреди. За прстен сам вам, прошлога пута, дала две рубље, а могао би се нов купити, код златара, за рубљу и по.

— Дајте ми четири рубље, а ја ћу га откупити, од оца ми је. Новце ћу скоро добити.

— Рубљу и по, ако хоћете, и то интерес у напред.

— Рубљу и по! узвикну младић.

— Како вам је воља. — И баба му пружи сахат натраг. Он га зграби и толико се наљути, да је већ хтео отићи; али се одмах предомисли, сетивши се да нема куд ићи и да је он овде и због нечега другог дошао.

— Дајте! рече он сурово.

Баба се маши руком у џеп за кључеве и оде у другу собу иза завеса. Младић, оставши сам на сред собе, стаде радознало прислушкивати и размисљати. Чуло се, кад је отворила орман. »Мора да је горња фиока,« рачунао је. »Кључеве канда носи у десном џепу... Сви су заједно, везани челичним прстеном... Један је трипут већи од осталих, са зупчастим језичком, по свој прилици тај није од ормана... Мора бити, да је тамо још каква кутија, или сандук... хм, то је врло важно... Од сандука су сви кључеви такви... Ах, како је то, у осталом, подло све...

Баба се врати.

— Ево, драги мој: ако је по десет копејака од рубље месечно, онда долази за рубљу и по петнаест копејака на месец у напред. Е, а за пређашње две рубље имам од вас да примим, по истоме рачуну, двадесет копејака у напред. Дакле свега тридесет и пет. Сад би имали да примите за ваш сахат још рубљу и петнаест копејака. Ево, узмите.

— Шта! Зар само рубљу и петнаест копејака?!...

— Управо толико.

Млади се човек није даље препирао, него узе новац. Гледао је бабу и није се журио да оде; прохтело му се, просто, да још штогод каже или уради; али као да и сам није управо знао шта...

— Може бити, Аљона Ивановна, да ћу вам кроз неки дан донети још једну ствар... сребрну... лепу... кутију једну за цигаре... чим ми је пријатељ врати... Ту се збуни и ућута.

— Е, па онда ћемо се и погађати, драги мој.

— Збогом!... А ви увек тако сами седите код куће, а сестрице нема? питаше је он, колико је могао одрешитије, излазећи у предсобље.

— А шта се вас тиче моја сестра?

— Па ништа особито. Тек онако, питам. А ви одмах... Збогом, Аљона Ивановна!

Раскољников изиђе са свим збуњен. И та је забуна све више и више расла. Силазаћи низ степенице, неколико је пута чак застајкивао, као да је нечим из ненада преплашен. И, најзад, кад је већ био на улици, узвикнуо је:

»О Боже! Како је све то гадно!

И је ли могуће, је ли могуће да ја... Не, то је лудост, то је бесмислица! рече он одсудно. И зар је могао такав ужас мени да падне на памет? О, на какву је прљавштину способно моје срце! Све је то прљаво, ниско, гадно!... И ја, целог месеца...«

Али он ни речима, ни узвицима није био у стању да искаже своју узбуђеност. Осећање бескрајњег презрења, које је почело притискивати његово срце још онда, кад је пошао баби, достигло је сада такве размере, и толико му постало јасно, да није знао куд да се дене од јада и чемера свога. Трогаором је ишао као пијан, не примећујући пролазнике и сударајући се с њима, а тек се онда мало прибрао, кад је

ушао у другу улицу. Погледавши око себе, опази, да стоји поред крчме, у коју се слазило с трогоара низ степенице. Баш у тах мах излажаху из те кафане двоје пијаних један другог подупирући и псујући. Раскољников, без дугог размишљања, сиђе и сам у крчму. До тада никад није крочио у кафану, али сад му се тако у глави завртело, а жеђ га је мучила, да про-ето изгори. Прохтело му се да испије чашу хладнога пива, у толико пре, што је држао, да га је ова изненадна слабост снашла са празна стомака. Седне за мали сто у мрачном и прљавом углу, заиште пива и прву чашу испи на душак. Одмах му је било лакше, и мисли му се разведрише.

„Ах! све је то којешта,“ рече соколећи се. „Зашто сам се и узнемиравао?... Само са телесне раздражености! Ето, једна чаша пива, залагај сува хлеба, — па, на један мах, јача ум, ведри се мисао, намере чвршћају! Ук, — како је све то ништавно!“ И ако је на све то плуноу са презрењем, ипак је гледао већ веселије, као да се изненада ослободио некаквог ужасног терета, и љубазно погледа у наоколо на све, који се налажаху у крчми. Па и у том тренутку он је из далека слутио, да је и све ово расположење за добро било такође болешљиво.

У то време остало је у кафани мало гостију. Осим оне двојице пијаних, што их је срео на степеницама, изашла је за њима још једна читава руља, њих петоро, са једном девојком, и хармоником. После њих беше мирно и празно. Остаде један, што но веле мало ђорнут, по изгледу варошанин, седећи при чаши пива; његов друг, дебео, крупан човек, у дугачком горњем капуту, са седам брадом, трештен пијан заспао је на клупи, а час-по, као у полусну, сасвим раширивши руке, поцуцкивао прстима и поигравао горњим делом тела, не устајући с клупе, при чему је певушио некакву глупост, усиљавајући се, да се сети стихова, као на пример:

Целе године ласкао сам жени,
Целе године лас-као сам жени...

Или на једанпут, пробудивши се опет:

По улици ишао сам,
Драгу своју нашао сам...

Али нико није делио срећу његову. Гутљиви му друг гледао је на све то, шта више, непријатељски и с неповерењем. Био је у крчми још један човек, и, судећи по изгледу, морао је бити какав чиновник у пензији. Седео је засебно, уза своју чашицу, из које је орда-онда сркутао бацајући поглед око себе. И он је био као у неком узбуђењу.

(Наставиће се).

ТАЈНА ПОЛИЦИЈА

У НЕКАДАЊОЈ ВЕСТФАЛСКОЈ КРАЉЕВИНИ

ИСТОРИСКА СВИЦА

Вилхелма Гиршнера

(НАСТАВАК)

Лако је појмити како је било земљи под строгању и притиском тога страшног инквизиционог суда, целе су породице упропаћиване. Ако је на кога пала ма и најмања сумња, одмах су га спроводили у Касел. Саслушање је бивало врло просто, а често га није никако ни било већ по примеру Фушеа, чим кога окриве одмах га и осуде, т.ј. ако окривљени не протестује против тога знатном сумом новаца, и само у том случају пуштају га у слободу иначе не, па био он ма како невин. Чиновници полиције чине то највише, да би изнудили новаца, и због тога су управљали своје отровне стреле нарочито на богате и имућне. Тако је једаред, један богат трговац у Марбургу, идући једне мрачне ноћи са својим пријатељима, и при слабом осветљењу улице, пао у блато, и због тога љутито рекао: „Од како се зовемо вестфалци дешавају ми се такве ствари, какве дотле никада ни чуо нисам.“ Један полицијски шпијун који је ишао за њима, чуо је то и одмах га спровео у Касел у апс. Одмах после саслушања, посети га један непознати човек у грађанском оделу, који се прављаше као да га сажаљева, и јамчаше својом чашћу да ће га одмах пусти у слободу чим положи 4.000 франака. Несрећни трговац пристаде

на то, и написа одмах писмо својој жени, које му је тај непознати диктирао, и у коме тражаше, да му што пре пошаље поменути суму новаца за откуп, и у исто време писаше јој, да то држи у највећој тајности. Новац је требао да стигне после два дана, али не дође. Онај непознати дође опет код трговца и каза да је гласоноша изгубио оно писмо, и рече му да напише друго. Трговац тако и учини, и после два дана донесе му онај непознати решење којим се пушта у слободу, али пре него га пустише, морао је да потпише једно писмо, у коме се обвезује да никада неће ништа одати о положеном новцу. Дошав својој кући, сазнаде да је његова жена место 4.000 платила 8.000 франака. Онај осетљиви непознати извесно неки помагач господина Бонгарса био је варалица, и сигурно је половину оне суме задржао за себе, док је другу половину Бонгарс ступао у свој џеп.

Било је такво време да, комшија комшији, ни пријатељ пријатељу није смео веровати, јер било је случајева доста, где је полицијски шпијун издавао свога најбољег пријатеља. Да наведемо само један пример. Неки Бертран, чиновник префектуре у Хановеру, после дугог растанка случајно опет се састане са својим присним пријатељем, полицијским агентом Мартенсом, пред којим није имао никакве тајне, и повери му да је и он члан тако званог „добродетељног савеза,“ који је радио на васпостављењу Пруске, а који је тајна полиција највише гонила. Мартенс заборави част и савест и денунцира свога пријатеља, кога с места уапсисе и спроведоше у Касел. Мати несретникова лично је молила за њ, али узалуд. Кад су у Хановеру сазнали за гадног издајника, сви су га се гнушали, и у толико је већа радост публике била кад и њега у брзо за тим затворише и спроведоше у Касел. Но то је имало другог разлога. Главни директор Бонгарс ухапсио је Мартенса само зато, на неколико дана у град да би искушао свога пријатеља Бертрана, који не хте никако, ништа да призна. Неверник пристаде и то да учини, и њега доведоше у једну собу која је била до Бертранове, и само их је делио један танак зид, и то такав да су се кроза њ' могли разговарати, али се нису могли видети. Мартенс отпоче гласно јадати против нечувене неправде што га затворише. Бертран познаде глас свога пријатеља, и питаше га, као и он њега. Пошто није знао да је њега Мартенс оптужио, то му одговараше на сва питања са безбрижном искреношћу, а Мартенс је све што је од њега дознавао бележио у протокол. Тај протокол предаде он полицијској власти, и после три дана њега пустише из затвора, при поласку нежно се опрости са Бертраном. А као награду за ђаволску пакост добио је положај генералног комесара тајне полиције у Гетингену. А сиромаш Бертран лежао је у апсу, све док га нису Козаци приликом заузећа Касела 1813, ослободили, пошто га је готово до лудила довела његова несрећна судбина, и јад његове остареле мајке. Кад је сазнао ко је виновник његове несреће заплака и рече: „Нека ти Бог опрости твој грех, ја то нисам заслужио од тебе!“

(Свршиће се).

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Младен Бабић, опасан допов. У месецима: априлу и мају прошле год. извршено је у Београду око шест опасних и преко десет простих крађа.

Тако је:

1. Ноћу, између 3—4 априла разбијен прозор на дућану Богољуба Николића, бакалина оvd., и из дућана украдено и однесено: 20 кила кафе, један цак брашна и још неке ситнице, — све у вредности 160 динара.

2. Ноћу, између 23—24 априла разбијена је шупа Панте Тадића, цигљара оvd., и из исте украдена живина, — у вредности 30 дин.

3. Маја 8, у сред дана — разбијени су прозори и врата на стану Димитрија Ивковића оvd., и том приликом украдена му два џепна сата у вредности 40 дин.

4. Маја 10, такође у сред дана, разбијена су три куфера у стану Чедомира Ивковића, оvd., и из истих украдене и однете хаљине и веш, — у вредности 100 динара.

5. Ноћу, између 10—11 маја, разбијена су врата на радионици Недељка Војиновића, сапунџије оvd., и из исте украдене две табле сапуна у вредности 20 дин.

6. Ноћу, између 13 и 14 маја, разбијен је дућан Хајима Аврама, старинара овд. и из истог однето му разног еснапа у вредности 160 динара.

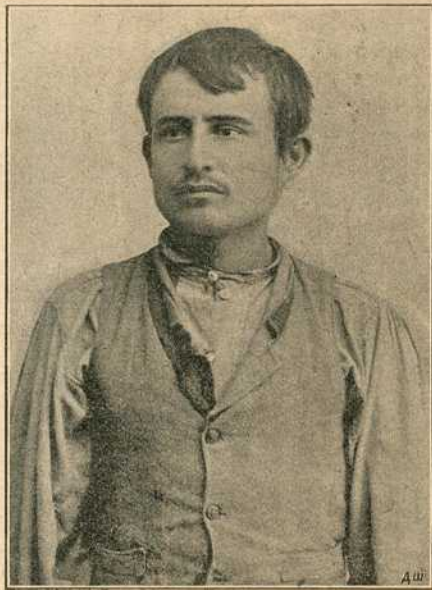
Поред ових крађа извршено је, као што смо већ поменули, преко 10 простих крађа, и то махом дању.

Полиција београдска после кратког али живог трагања, успела је најзад, да уђе у траг свима побројаним крађама и да их схвата све крадљивце.

Ти дрски крадљивци беху: Никола Марић, Сава Вуковић и овај Младен.

Никола и Сава, обојица већ по два пута осуђивани на робију због опасних крађа — за данас два најопаснија крадљивца, — успели су док су били под истрагом, да побегну из притвора, а Младен је, пресудом првостепеног суда за град Београд од 2. новембра пр. год. Бр. 2302., осуђен на десет година робије у тешком окову.

Младен је родом из села Лојанице у срезу посаво-гамнавском, сада има 21 год., у лицу је плав, нежењен је, на издржање осуде спроведен је 24. новембра пр. год.

Разбојничка дружина.

(СВРШЕТАК)

9. *Обрад Радивојевић*, из Ступнице, осуђен на три године робије, као саучесник у разбојништву са убиством, извршеним над Савком Јовановић, удовом из Ступнице.

Сем Обрада, и осталих разбојника, чије смо слике изнели, као чланови или саучесници ове дружине, осуђени су још и ови:

1. *Илија Милијашевић*, из Ступнице на десет година робије, због опасне крађе, извршене Алимпију Јездићу из Слатине, и крађе стоке Милошу Пантелићу из Д. Недељице;

2. *Пантелија Мијаговић*, из Ступнице на четири године робије у лакој окову, због саучешћа у убиству Ђурице Спремића, из истог села;

3. *Филип Павловић*, из Ступнице на три године робије, због опасне крађе, извршене Богосаву Милadiniновићу, земљоделцу из истог села.

4. *Живко Симић* из Ступнице на три године робије због крађе стоке Милошу Пантелићу из Д. Недељице.

5. *Савко Миловановић* из Ступнице на две године робије, због крађе стоке Милошу Пантелићу из Д. Недељице.

6. *Цветко Спремић* из Ступнице на две године робије због опасне крађе, извршене Андреји Антићу, и крађу кошница Крсманији Спремић из истог села.

7. *Милош Старчевић* из Ступнице због крађе стоке Милошу Пантелићу на годину дана затвора.

8. *Љубомир Тадић* из Ступнице на годину дана затвора (као малолетан) због крађе кошница Крсманији Спремић.

9. *Стојана Радивојевић* из Ступнице на годину дана затвора (као малолетан), због крађе кошница Крсманији Спремић. Као што се види, свих 18 зликоваца, и сликани и несли-

Обрад Радивојевић

кани, родом су из једног истог села — из Ступнице. Из једног села, једном судском пресудом осуђује се 18 људи. Страшно!

Заслуга, што су ови зликовци похватани припада начелнику среза јадраског и његовим вредним писарима: г.г. Анти Иванковићу и Душану Јеремићу. Да њих није било, ко зна докле би Ступница била страшило за околне становнике?

УЦЕЂЕН

По предлогу начелства окр. крајинског Бр. 1309., а на основу последњег одељка чл. 4. Закона о хватању хајдука, — господин министар унутрашњих дела, решењем својим од 15. окт. мес. ПБр. 3440., одобрио је хиљаду динара награде ономе, ко прокаже, ухвати или убије, оглашеног хајдука **Стевана Богосављевића — Манојловића** из Д. Милановца.

Ово се обзнањује властима и грађанству ради знања.

Т Р А Ж Е С Е.

Видена, сина **Милојка Живковића** из села Лесковца, среза зајечарског и **Драгишу Рашковића**, бив. ђака винодељско-воћарске школе у Буковику, тражи начелник среза зајечарског. Пронађене треба упутити поменутом начелнику с позивом на Бр. 1587., или Управи гр. Београда на Бр. 3756.

Милутина, сина Милорада Павловића, земљоделца из Бискупља у срезу рамском, који је служио код Јоце Лазаревића, дућанције у Жабарима, тражи начелство округа пожаревачког актом Бр. 2399. Пронађеног треба упутити поменутом начелству, или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 3964.

КО ЈЕ ОВО?

Код пиротских учитеља издавао се за школског надзорника. Кад је приметно да се у то посумњало и видео опасну

ситуацију за себе, покушао је да пребегне у Бугарску. Потера, наређена од стране окружног начелника, ухватила га је у једном селу близу границе и сад се налази у затвору начелства пиротског. На протоколу саслушања изјавио је: да се зове **Фрања Јурак**, по народности Хрват и да је као војнички бегунац пребеглао у Србију. Али то је пука лаж, јер поред покушаја да у Пироту изврши превару, он је пре кратког времена у Београду, под именом **Виктора Ковачевића**, новинара из Прага, са највећим успехом извршио једну врло фину превару. Тај догађај описаћемо опширније у једном од идучих бројева и биће врло интересантно. Дотле ћемо и њега добити у Београду и поново сликати у нашем фотографском атељеу...

Ову слику добивену из Пирота, доносимо ради потврде његове личности. *)

Позивамо и молимо свакога који га познаје да јави уредништву „Полицијског Гласника“, све шта зна о прошлости овога пробишеца, и да ли је он тај, за кога се издаје.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Исправка. *Ђорђе Матејић*, звани „конзул“, чија је слика изнета у „Полицијском Гласнику“ од 1897. на стр. 141 и у „Полицијцу“ од ове године на стр. 30 писмено је изјавио уреднику, да је од ове године отпочео живити поштеним животом, и доказао, да је у служби као келнер овде код „Два Папагаја“ на Дорћолу. Може је уредништво да се то у листу изнесе, што ево овим и чинимо.

*) Министарство унутр. дела, преко министарства спољних послова, послало је оваку фотографију у Аустр.-Угарску ради извештаја о кривцама ове индивидуе.